

การประชุมวิชาการระดับชาติ "ครุศาสตร์ศึกษา ครั้งที่ 4"

The 4th Nation Conference on Education

เครือข่ายความร่วมมือคณะระหว่างคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

การประชุมวิชาการระดับชาติ "ครุศาสตร์ศึกษา" ครั้งที่ 4

The 4th Nation Conference on Education

มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

วันศุกร์ที่ 11 มีนาคม พ.ศ.2565

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

398 หมู่ 9 ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก

อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000

056-219100-29

education@nsru.ac.th

<https://edu.nsrui.ac.th>

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of Speaking English for Communication by Using Role Play
Activity for the Fourth-Grade students (Prathomsuksa 4)

ภิญญาดา จันทร์บาง¹และ อโนทัย พลเยี่ยม เพชรแสง²

Phinyada Chanbang¹, and Anothai Poneyam Pachsang²

Email:hanranpy@gmail.com, Email: anothai.pon@pcru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สร้างแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60 2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ 3. เพื่อศึกษาผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านโพน ปีกการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ 2. แบบทดสอบการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนก่อนและหลังใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ 3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ระยะเวลาในการวิจัยทั้งหมด 10 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่า t-test for dependent samples

ผลการวิจัย พบว่า

1. แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 68.8/71.6 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 60/60
2. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมบทบาทสมมติ, ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

¹ Student in Bachelor of Education degree (English major), Phetchabun Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์ (สาขาวิชาภาษาอังกฤษ), มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

² Advisor, Faculty of Education (English major), Phetchabun Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop the role play activity lesson plan to improve English speaking for communication for Prathomsuksa 4 to meet the efficiency criterion (E1/E2) at 60/60 2) to compare students' English-speaking for communication before and after using role play activity, and 3) to investigate the students' satisfaction towards using role play activity to develop English speaking for communication. The samples applying purposive sampling consisted of 15 Prathomsuksa 4 students at Chumchon Banphot the 2021 academic year. The research instruments consisted of 1) role play activity lesson plan to improve English speaking skills for Prathomsuksa 4 students 2) the pre-test and post-test of English speaking for communication by using role play activity and, 3) the satisfaction survey of using role play activity. The research was conducted in 10 hours. The mean, standard deviation, and t - test (Dependent Sample) were applied to analyze the data.

The findings were as follows:

1. Role play activity to develop English speaking skills for students attained the efficiency criterion at 68.8/71.6, which was higher than the established requirement of 60/60
2. The mean of English-speaking skills posttest scores is higher than the mean of English-speaking skills pretest scores in the significant level of 0.05
3. The satisfaction of the samples was showed the highest level on instruction by using role play activity to develop English speaking for communication for Prathomsuksa 4 students.

Keywords: role play activity, English speaking Skill, development of English-speaking communication.

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งการเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:220)

จากความรู้สำคัญของภาษาอังกฤษข้างต้นจึงเกิดการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการพัฒนาทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ซึ่งทักษะทั้ง 4 ทักษะที่กล่าวมานั้นทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นทักษะที่ผู้พูดต้องแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และเนื่องจากทักษะการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้ของการใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนที่ไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารภาษาและการแสดงออก จึงทำให้ขาดความเข้าใจความเป็นจริงทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา (Shumin 1998:8) สำหรับหลักสูตรภาษาอังกฤษของประเทศไทยถูกจัดให้เป็นภาษาต่างประเทศ จึงทำให้นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสดูหรือใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันนอกจากเมื่อเรียนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวชูมิน (Shumin, 1997: 8) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสอนพูดภาษาอังกฤษเป็น

เรื่องยากมากสำหรับผู้เรียน บ่อยครั้งที่นักเรียนพูดภาษาอังกฤษได้ไม่ดี ขาดความชำนาญในด้านโครงสร้างและการแสดงออกทางภาษา เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร รวมไปถึงการขาดความเข้าใจความเป็นจริงทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย

จากการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านโกชน ผู้ทำวิจัยพบว่า นักเรียนไม่มีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การเรียนภาษาอังกฤษในห้องไม่ได้ให้นักเรียนได้ใช้บทสนทนาภาษาอังกฤษจึงทำให้ผู้เรียนพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ จากการใช้แบบทดสอบการพูดและการตอบคำถามในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ทำวิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิธีการสอนการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับนักเรียน ผู้ทำวิจัยเห็นว่ากิจกรรมบทบาทสมมติเป็นหนึ่งในวิธีการที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นซึ่ง Littlewood (1981) กล่าวว่าการเล่นบทบาทสมมติเป็นการสร้างเทคนิคที่ดีในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกฝนในการสื่อสารทางภาษา ในทำนองเดียวกัน Revell (1979) กล่าวถึงบทบาทสมมติไว้ว่าเป็นการแสดงออกที่เป็นไปเองตามธรรมชาติของแต่ละบุคคลที่ตอบสนองต่อผู้อื่นในสถานการณ์ที่สมมติที่กำหนดขึ้นมาซึ่งบทบาทสมมติเป็นหนึ่งกิจกรรมซึ่งผู้มีส่วนร่วมหรือผู้แสดงรู้ว่าเนื้อหาหรือหัวข้อเกี่ยวข้องกับอะไร หรือ จะต้องรู้ข้อมูลมาก่อน เพื่อแสดงออกมาในรูปแบบการฝึก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกแนวทางในการสร้างบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการพูดของ นักเรียน และเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ ที่เหมาะกับบริบท อีก ทั้งเป็นการสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
3. เพื่อศึกษาผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

สมมุติฐานการวิจัย

1. แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60
2. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การจัดกิจกรรมบทบาทสมมุติอยู่ในระดับมาก

การทบทวนวรรณกรรม

ในการสอนการพูดในการสื่อสารมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และเปิดรับผู้เรียนได้ง่าย ครูต้องเข้าใจลักษณะการสอนภาษาอังกฤษอย่างชัดเจนจึงจะสามารถสอนและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 1 หลักการสอนพูดเพื่อการศึกษาภาษาอังกฤษ

Brown, H. D. (2007) กล่าวว่าหลักการของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีดังนี้ 1) วัตถุประสงค์การเรียนรู้มุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสารและไม่จำกัดเฉพาะกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์ 2) เทคนิคทางภาษา

ได้รับการพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นภาษาจริงและใช้ได้จริงเพื่อจุดประสงค์ในการพูด ไม่ใช่เพื่อใช้เป็นโครงสร้างทางภาษาเป้าหมาย แต่รูปแบบเฉพาะของภาษาต่าง ๆ ที่ถูกต้องจะทำให้ผู้เรียนสื่อสารกันจนบรรลุเป้าหมาย 3) ความคล่องแคล่วและความถูกต้องเป็นหลักการเสริมในเทคนิคการสื่อสาร 4) ผู้เรียนต้องใช้ภาษาในการทำความเข้าใจและสร้างในบริบทที่คุ้นเคยและฝึกฝน

สรุป การสอนพูดเพื่อการสื่อสารคือการสอนที่เน้นการจัดเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะทางภาษาในการสื่อสาร ควรเป็น การศึกษาที่สนับสนุนผู้เรียนให้มีทักษะและความสามารถทั้งด้านภาษาและความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างทางภาษาศาสตร์ การสอนจะมีผลเฉพาะเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนทางการสื่อสาร เขาได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์การสื่อสารที่มีความหมาย ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา กระตุ้นและสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

2. ขั้นตอนการสอนการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Harmer J. (1992) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนพูดโดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นแนะนำความรู้ทางภาษาใหม่ (Introducing New Language) ในขั้นนี้ครูจะแนะนำกฎเกณฑ์ทางภาษาที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนมาก่อนโดยครูจะต้องนำเสนอให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความหมาย การใช้ตลอดจนรูปแบบของโครงสร้างนั้น ๆ โดยการนำเสนอขึ้นควรอยู่ในรูปของบริบททางการใช้ภาษา เช่น ใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน การเล่าเรื่อง หรือสถานการณ์ เป็นต้น 2) ขั้นการฝึกภาษา (Practice) ในขั้นนี้เป็นการฝึกการใช้ภาษาแบบควบคุม เช่น ออกเสียงตามครู กิจกรรมเติมข้อมูลที่ขาดหาย เกมการฝึกพูดที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยใช้โครงสร้างทางภาษาที่เรียนมา กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ เป็นต้น นอกจากนี้ Byrne (1991) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้ 1) ขั้นนำเสนอ (The presentation Stage) เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาใหม่โดยเนื้อหาที่นำเสนอ นั้นควรเป็นบทสนทนาที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้รับและนำไปใช้ในการสื่อสารขั้นต่อไปอาจใช้ ระยะเวลาสั้น ๆ โดยครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเป็นผู้ให้ความรู้ลักษณะในการจัดกิจกรรมมี 2 แบบ คือกิจกรรมกำหนดโครงสร้างแน่นอน (Structured Activities) และกิจกรรมที่ไม่กำหนดโครงสร้างไม่แน่นอน (Unstructured Activities) 2) ขั้นการฝึกปฏิบัติ (The Practice Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีบทบาทอย่างมาก เพราะเป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสในการฝึกพูดโดยใช้ความรู้ที่ได้มาจากขั้นนำเสนอเพื่อให้เกิดความถูกต้องและคล่องแคล่วโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องในการฝึก และขั้นที่ 3) ขั้นผลิตภาษา (The Production Stage) เป็นขั้นการใช้ภาษา ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้จริงนอกห้องเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้จากการเรียนรู้จากขั้นนำเสนอ และขั้นการฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วมากกว่า ความถูกต้องทางกฎไวยากรณ์ทางภาษาอาจเป็นกิจกรรมที่ทำเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มในขณะที่ครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือให้การทำกิจกรรมดำเนินไปได้เป็นอย่างดี

สรุป ขั้นตอนการพูดเพื่อการสื่อสารประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 เป็นขั้นเตรียมความพร้อมก่อนพูดครูจะสร้างความสนใจหรือแนะนำความรู้ทางภาษาใหม่ให้กับผู้เรียน ขั้นที่ 2 ขั้นฝึกปฏิบัติเป็นขั้นที่นักเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาที่เรียนมาผ่านกิจกรรมที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดเพื่อให้เกิดความถูกต้องคล่องแคล่วในการใช้ภาษาและขั้นที่ 3 ขั้นผลิตภาษาเป็นขั้นที่ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาได้อย่างเสรี กิจกรรมในขั้นนี้จะเน้นหนักไปในด้านการนำภาษามาใช้เพื่อการสื่อสาร

3. วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

บทบาทสมมติ (Role Play) คือกิจกรรมที่ผู้เรียนถูกกำหนดบทบาทให้ใช้ภาษาเป้าหมายที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงซึ่งเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในห้องเรียนก่อนที่จะนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริง Harmer J. (1984) กล่าวว่า เป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่มีต่อผู้อื่นที่เป็นไปอย่างธรรมชาติในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น เป็นกิจกรรมที่ผู้แสดง หรือผู้มีส่วนร่วมรู้เนื้อหาหรือหัวข้อที่จะแสดงว่าเกี่ยวข้องกับอะไรเพื่อแสดงออกมาในรูปแบบของการฝึกที่เน้นไปในการใช้ภาษาในการสื่อสาร

วิธีสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ Eckard and An (1981); Harmer (2007); Littlewood (1981); (Revell, 1979) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนถูกเลือกให้แสดงตามสถานการณ์ที่สมมุติขึ้นซึ่งเป็นที่เข้าใจตามบุคลิกลักษณะที่แตกต่าง

กันออกไปอีกทั้งยังเป็นการแสดงออกที่เป็นไปเองตามธรรมชาติ ของแต่ละบุคคลที่ตอบสนองต่อผู้อื่นในสถานการณ์ที่สมมุติที่กำหนดขึ้นมาซึ่งผู้มีส่วนร่วมหรือผู้แสดงรู้มาก่อน ว่าเนื้อหาหรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับอะไรอาจเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนพบเจอในชีวิตประจำวันเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ยึดข้อมูลหรือบทบาทที่เข้ามาเป็นหลัก เป็นการแสดงออกมาในรูปแบบการฝึกอาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมบทบาทสมมุติเปรียบเหมือนละครล้อเลียนประเภทหนึ่งซึ่งผู้เรียนต้องแสดงเป็นตัวละครตามสถานการณ์ที่กำหนดให้และบทสนทนาที่พูดจะเป็นไปตามบทบาทความจำเป็นและความต้องการของบทบาทที่นักเรียนต้องแสดงจากแนวคิดดังกล่าวทำให้ได้ความหมายของบทบาทสมมุติสำหรับงานวิจัยนี้ว่า เป็นวิธีสอนโดยใช้กิจกรรมที่มอบบทบาทให้กับผู้เรียนโดยบทบาทที่ได้รับมานั้นเป็นการสมมุติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวันมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ อีกทั้งการทำกิจกรรมบทบาทสมมุติยังเป็นการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน อันเนื่องมาจากนักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในหลากหลายสถานการณ์ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ และชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษ

4. ประเภทของการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติ

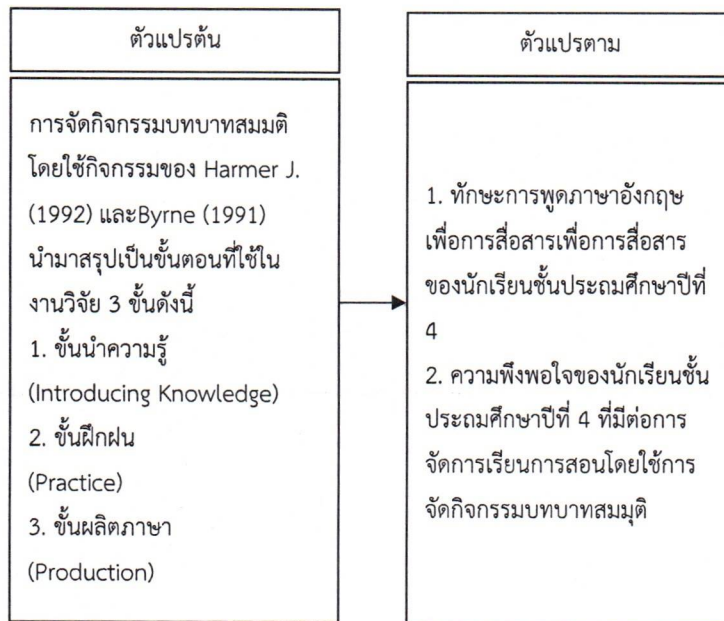
ในการใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติในการเรียนการสอนนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงรูปแบบและประเภทของบทบาทสมมุติ โดยมีนักภาษาศาสตร์ได้กล่าวถึงบทบาทสมมุติไว้ดังนี้

Littlewood (1981) แบ่งประเภทของบทบาทสมมุติออกเป็น 4 ประเภทคือ 1) บทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านบทสนทนา 2) บทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านบทสนทนาและให้ข้อมูลบางส่วน 3) บทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านสถานการณ์และเป้าหมายที่กำหนด และ 4) บทบาทสมมุติในรูปแบบของการโต้เถียงและการอภิปราย โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) บทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านบทสนทนา (Role Play controlled through cued dialogues) เป็นบทบาทสมมุติที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดรายละเอียดและจัดเตรียมรูปแบบหน้าที่ของภาษาไว้ทั้งหมดผู้เรียนมีหน้าที่เพียงเรียนรู้และฝึกภาษาเป้าหมายตามรูปแบบที่ครูผู้สอนกำหนดไว้โดยผู้เรียนจะได้รับบทบทบาทพร้อมบทสนทนาฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญก่อนนำภาษาไปใช้แสดงตามบทบาทที่ได้รับ 2) บทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านบทสนทนาและให้ข้อมูล (Role play controlled through cues and information) เป็นบทบาทสมมุติที่ผู้สอนกำหนดบทบาทให้บางส่วนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการหาข้อมูลในส่วนที่หายไปเป็นลักษณะที่นักเรียนต้องสนทนากันตอบเพื่อหาข้อมูลคนละส่วน โดยบทสนทนานักเรียนคนที่หนึ่งอาจมีข้อมูลคำถามและบทสนทนาของนักเรียนคนที่สอง มีข้อมูลคำตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ซึ่งจะ นำไปสู่การเกิดการสนทนาปฏิสัมพันธ์ 3) บทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านสถานการณ์และเป้าหมายที่กำหนด (Role play controlled through situation and goal) มีลักษณะกิจกรรมที่ครูกำหนดสถานการณ์และเป้าหมายไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ภาษาในการสนทนาขึ้นเองโดยมีแนวทางจากสถานการณ์และจุดมุ่งหมายทางภาษาเป็นแนวทางในการแสดงบทบาทสมมุติ และ 4) บทบาทสมมุติในรูปแบบของการโต้เถียงและการอภิปราย (Role Play in the form of debate or discussion) มีการกำหนดสถานการณ์ที่มีเนื้อหาบนพื้นฐานของความจริง เป็นลักษณะในการอภิปราย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น

สรุป ประเภทของบทบาทสมมุติที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ประกอบไปด้วยบทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านบทสนทนา คือผู้สอนมีบทบาทในการกำหนดเนื้อหาของกิจกรรมบทบาทสมมุติ ผู้สอนเตรียมประโยคโครงสร้างและคำศัพท์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมบทบาทสมมุติให้ผู้เรียน และเป็นบทบาทสมมุติที่ควบคุมผ่านบทสนทนาและให้ข้อมูล คือ ผู้สอนให้เติมข้อมูลบางส่วนในเวลาทดสอบเพื่อความเหมาะสมในการสอนและประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน เปิดโอกาสในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นใจและความชำนาญในการใช้ภาษาก่อนภาษาไปใช้สถานการณ์จริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการดำเนินการจัดทำและพัฒนานวัตกรรมขึ้น ตามกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 25 คน โรงเรียนชุมชนบ้านโพน ตำบลบ้านโพน อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านโพน ปีการศึกษา 2564 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษหลักจำนวนนักเรียน 25 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ส่งผลให้โรงเรียนปรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์จึงทำให้มีนักเรียนจำนวน 10 คน ที่ไม่สามารถเข้าเรียนออนไลน์ได้ กลุ่มตัวอย่างจึงเหลืออยู่จำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน ได้แก่ 1. การบรรยายลักษณะบุคคล (Describing People) จำนวน 3 แผน 2. เรื่องการแต่งกาย (Clothes) จำนวน 2 แผน 3. การบรรยายเกี่ยวกับบ้าน (My house) จำนวน 3 แผน และ 4. สภาพอากาศ (The weather) จำนวน 2 แผน มีค่า IOC = 0.73

2. แบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ได้แก่ 1. การบรรยายลักษณะบุคคล (Describing People) จำนวน 3 ข้อ 2. เรื่องการแต่งกาย (Clothes) จำนวน 2 ข้อ 3. การบรรยายเกี่ยวกับบ้าน (My house) จำนวน 3 ข้อ และ 4. สภาพอากาศ (The weather) จำนวน 2 ข้อ มีค่า IOC = 0.86

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ด้านละ 2 ข้อดังนี้ 1. ด้านเนื้อหาสาระ 2. ด้านกิจกรรมบทบาทสมมติ 3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ 4. ด้านผู้เรียน 5. ด้านสื่อการเรียนการสอน มีค่า IOC = 0.84

การสร้างและตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในด้านการพูดเพื่อนำมาจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้บทบาทสมมติ โดยจะศึกษาในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในมาตรฐานตัวชี้วัดที่ 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้วิจัยทำการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ตรงกับภาระที่ทักษะการพูด ซึ่งมีจุดประสงค์การพูดให้สัมพันธ์กับบทสนทนาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

1.3 ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับของนักเรียนเพื่อใช้แสดงบทบาทสมมติ โดยทำการสำรวจเนื้อหาจากหนังสือเรียน งานวิจัย ข้อมูลจากสื่อ อินเทอร์เน็ต และพบว่าเนื้อหาประเด็นที่พบเจอในชีวิตประจำวันมากที่สุดมีดังต่อไปนี้ 1. การบรรยายลักษณะบุคคล (Describing People) 2. เรื่องการแต่งกาย (Clothes) 3. การบรรยายเกี่ยวกับบ้าน (My house) และ 4. สภาพอากาศ (The weather)

1.4 ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผนมีเนื้อหา ดังนี้ 1. การบรรยายลักษณะบุคคล (Describing People) 2. เรื่องการแต่งกาย (Clothes) 3. การบรรยายเกี่ยวกับบ้าน (My house) และ 4. สภาพอากาศ (The weather) โดยศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติของ Harmer J. (1992) และ Byrne (1991)

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติจำนวน 10 แผนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา 3 ท่าน นำตรวจสอบพิจารณา ความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของบทเรียนเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของเนื้อหา จุดประสงค์ และการประเมินผล จากนั้นปรับปรุงแก้ไขบทเรียนบทบาทสมมติตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ก่อนนำไปใช้ เมื่อปรับปรุงเรียบร้อยแล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียน

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 ศึกษาเอกสารในการประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเกณฑ์การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ใช้ในการประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และกำหนดจุดประสงค์การทดสอบโดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้จากตารางกำหนดเนื้อหา

2.3 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบทดสอบให้สอดคล้องกับทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสร้างแบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา จำนวน 3 ท่าน นำตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของบทเรียนเพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence:

IOC) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบการพูดภาษาอังกฤษตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ก่อนนำไปใช้ เมื่อปรับปรุงเรียบร้อยแล้วนำแผนจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียน

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

3.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยปรับปรุงรูปแบบการประมาณค่า

3.2 กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้านดังนี้ 1. ด้านเนื้อหาสาระ 2. ด้านกิจกรรมบทบาทสมมติ 3. ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ 4. ด้านผู้เรียน 5. ด้านสื่อการเรียนการสอน

3. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติและนำ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของเนื้อหา เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามความพึงพอใจ ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ก่อนนำไปใช้ เมื่อปรับปรุงเรียบร้อยแล้วนำแผนจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนเรียนตามแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้นักเรียนสอบเป็นรายบุคคลผ่านโปรแกรม Zoom ผู้สอนกำหนดเวลาในการทำแบบทดสอบ 15 นาที

2 ดำเนินการสอนออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom ตามแผนที่ 1 ถึงแผนที่ 10 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 10 ชั่วโมงโดยแบ่งเป็นสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์ และมีการทดสอบระหว่างเรียนในชั่วโมงที่ 2,4,6,8 และ 10 โดยผลทดสอบที่ได้จะนำไปหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

3 ประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังเรียนซึ่งใช้แบบทดสอบเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนสอบเป็นรายบุคคลผ่านโปรแกรม Zoom ผู้สอนกำหนดเวลาในการทำแบบทดสอบ 15 นาที

4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ผ่านแบบสอบถามออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติและสูตรประกอบการคำนวณ ดังนี้

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

-วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความเหมาะสมของแผนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

แบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

- วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนสอบของการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t - test for dependent Samples

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

- วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามเกณฑ์ ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 60/60

ตารางที่ 1 ตารางการหาค่าแบบทดสอบเก็บคะแนนระหว่างการใช้แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ลำดับ	แบบทดสอบเก็บคะแนนระหว่างเรียน					คะแนนเฉลี่ย 5 ครั้ง (%)
	ครั้งที่ 1 (20)	ครั้งที่ 2 (20)	ครั้งที่ 3 (20)	ครั้งที่ 4 (20)	ครั้งที่ 5 (20)	E1 (100)
1	10	13	15	15	15	68 %
2	8	13	13	17	18	69 %
3	12	13	15	17	17	74 %
4	9	9	12	14	14	58 %
5	10	10	14	14	16	64 %
6	15	17	18	20	20	90 %
7	8	10	12	12	14	56 %
8	12	14	14	12	15	67 %
9	18	15	18	17	20	88 %
10	13	16	19	14	19	81 %
11	7	9	12	13	15	56 %
12	10	10	16	16	18	70 %
13	7	15	15	13	16	66 %
14	10	12	10	11	15	58 %
15	12	16	15	14	16	73 %
ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด (%)						68.80%

ตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาค่าประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 15 คน มีนักเรียน 11 คนที่มีผลคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ในการทดสอบครั้งที่ 1 คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 18 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่

7 คะแนน การทดสอบครั้งที่ 2 คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 17 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 9 คะแนน การทดสอบครั้งที่ 3 คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 19 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 12 คะแนน การทดสอบครั้งที่ 4 คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 20 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 11 คะแนน และการทดสอบครั้งที่ 5 คะแนนสูงสุดอยู่ที่ 20 คะแนน คะแนนต่ำสุดอยู่ที่ 14 คะแนน มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) มีค่า 68.80

กลุ่มตัวอย่าง (คน)	คะแนนเฉลี่ย (E1)	คะแนนเฉลี่ย (E2)	เกณฑ์มาตรฐาน
15	68.80	71.60	60/60

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 15 คน ได้ผลการเปรียบเทียบ ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) กับประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) ดังนี้ การทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 5 ครั้ง (E1) มีค่าเท่ากับ 68.80 และการทดสอบหลังเรียนเสร็จสิ้นการเรียนรู้ (E2) มีค่าเท่ากับ 71.60 จึงกล่าวได้ว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 68.80/71.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ คือ 60/60 แสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเพื่อประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง และนำค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองมาเปรียบเทียบกัน ดังแสดงในตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีของคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน หลังการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	D	t	Sig. (1-tailed)
ก่อนเรียน	15	51.80	9.74	19.80	7.42*	0.0000
หลังเรียน	15	71.60	10.21			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสอบก่อนเรียนคือ 51.8 (S.D. = 9.74) และค่าเฉลี่ย คะแนนสอบหลังเรียนคือ 71.6 (S.D. = 10.21) มีค่าความต่างของคะแนนสอบหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน 19.80 คะแนน เมื่อทำการทดสอบค่าทีพบว่า ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนสูงขึ้นหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาสาระ				
1.	บทบาทสมมุติเป็นเนื้อหาที่นักเรียนพบเจอในชีวิตประจำวัน	4.60	0.37	พึงพอใจมากที่สุด
2.	เนื้อหาบทบาทสมมุติมีความน่าสนใจ	4.53	0.51	พึงพอใจมาก
ด้านกิจกรรมบทบาทสมมุติ				
3.	นักเรียนสามารถนำกิจกรรมบทบาทสมมุติไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
4.	กิจกรรมบทบาทสมมุติสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน	4.27	0.72	พึงพอใจมาก
ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ				
5.	นักเรียนสามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	3.53	1.31	พึงพอใจมาก
6.	กิจกรรมบทบาทสมมุติช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนได้ดี	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านผู้เรียน				
7.	บทบาทสมมุติช่วยให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น	4.80	0.16	พึงพอใจมากที่สุด
8.	บทบาทสมมุติช่วยให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้น	4.80	0.16	พึงพอใจมากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอน				
9.	สื่อการสอนกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในเนื้อหามากขึ้น	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
10.	สื่อการสอนมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยผู้วิจัยนำผลจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารรวมทั้ง 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านเนื้อหาสาระ 2) ด้านกิจกรรมบทบาทสมมุติ 3) ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ 4) ด้านผู้เรียน และ 5) ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านสื่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$) = 5.00 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.00 และด้านที่รองลงมาคือด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$) = 4.80 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.16 และถัดมาคือด้านเนื้อหาสาระ โดยข้อที่ 1 บทบาทสมมุติเป็นเนื้อหาที่นักเรียนพบเจอในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$) = 4.60 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.37 และ ข้อ 2 เนื้อหาบทบาทสมมุติมีความน่าสนใจ ($\bar{X}$) = 4.53 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.51 ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปทดลองใช้ พบว่าแผนการสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 68.80/71.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้คือ 60/60 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติมีขั้นตอนที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ นักเรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียน มีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ Islam P. & Islam T. (2012) พบว่าหลังจากการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมตตินักเรียนมีพัฒนาการในด้านการพูดดีขึ้น อีกทั้งยังมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาทักษะการพูดเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนมีแรงจูงใจ ในการพูดมีความมั่นใจในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่วมากขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยของพิชญภา (2560, น. 90) พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.30/76.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลวิจัยของกานต์ญานิศ (2564, น. 131) พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.91/77.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75

2. คะแนนเฉลี่ยในทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ พบว่าคะแนนเฉลี่ยในทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนอยู่ในระดับสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีผลเฉลี่ยสูงขึ้น 19.8 คะแนน อาจเป็นผลมาจากในงานวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสถานการณ์ต่างๆ ที่นักเรียนได้พบเจอในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่อง บรรยายบุคคลและตนเอง ถามเกี่ยวกับครอบครัว ตลอดจนถามถึงสภาพอากาศ เป็นต้น และก่อนทำการแสดงบทบาทสมมติครูจะให้นักเรียนทำความเข้าใจ และฝึกซ้อมก่อนแสดงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา (2550) กล่าวว่า การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนได้ตามศักยภาพควรจะเริ่มต้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นรูปธรรมและเน้นการฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงให้มากขึ้นโดยนักเรียน ควรจะได้รับบทบาทสมมติแบบมีบทให้ซึ่งก่อนทำการแสดงนักเรียนได้ทำการฝึกซ้อมจนเกิดความ มั่นใจ นักเรียนได้ลองแสดงจริงมีประสบการณ์ตรงในการแสดงออกทางภาษามีความรู้ ความเข้าใจใน ภาษาที่ถูกต้อง กล่าวคือ เมื่อนักเรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาในการสื่อสารแล้วนักเรียนจะสามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้องมากขึ้น

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยของด้านเนื้อหาสาระที่ความพึงพอใจมากที่สุด ด้านกิจกรรมบทบาทสมมติที่ความพึงพอใจมาก ด้านความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ความพึงพอใจมาก ด้านผู้เรียนที่ความพึงพอใจมากที่สุด และด้านสื่อการเรียนการสอนที่ความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งจะสังเกตได้ว่าความพึงพอใจโดยรวมจะอยู่ในระดับมากอาจเกิดจากการเรียนการสอนที่ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานและความตื่นตัวในการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์และเวลาที่กำหนดให้ อีกทั้งยังได้เรียนพร้อมกับสื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน อาทิ บัตรคำ บัตรภาพ บัตรสถานการณ์ ที่มีความเข้าใจง่าย นักเรียนได้สวมบทบาทที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร อาทิ พูดแสดงความคิดเห็น มีความกล้าแสดงออก เข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น และมีเจตคติที่ดีขึ้นเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับ แนวคิดของวิลลาร์ด (2551, น.90) ที่ได้กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถจะพัฒนาด้าน ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาส ให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน ทั้งด้าน ความรู้ ความคิด และพฤติกรรม ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจใน ความรู้สึก และพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่น และเข้าใจเรื่อง ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และยังสามารถสอดคล้องกับผลวิจัยของณัฐชญา (2561)

พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด (Mean = 4.75, S.D. = 0.42)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติให้เข้าใจก่อน การนำไปใช้เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. การเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลควรมีจำนวนนักเรียนไม่มากทั้งนี้เพราะทุกคนจะได้มีโอกาสฝึกฝนอย่างเต็มที่

4. ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเนื้อหาในการเรียนการสอนเพราะจะทำให้นักเรียนมีความสนใจในกระบวนการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

5. การเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติควรสลับหลากหลายรูปแบบเพื่อลดความเบื่อหน่ายของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวนวิจัยในครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม ซึ่งใช้วิธีการสอนแบบจัดกิจกรรมบทบาทสมมุติในการจัดการเรียนการสอน และกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีสอนแบบปกติเพื่อที่จะเป็นข้อพิสูจน์ที่แน่ชัดขึ้นว่าการสอนแบบกิจกรรมบทบาทสมมุตินั้นช่วยส่งเสริมการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนได้อย่างแท้จริงหรือไม่ และการสอนภาษาอังกฤษแบบออนไลน์โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติควรมีการบันทึกการเรียนย้อนหลังเพื่อให้ผู้เรียนที่พลาดการเรียนแบบออนไลน์ได้รับชมและศึกษาย้อนหลัง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย
- กานต์ญาณีตา สุนทร. (2564). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 2. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐญา บุปผาชาติ. (2561). การใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนयोเซฟอุปถัมภ์อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชญภา กล้าวิจารณ์. (2560). การพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมบทบาท สมมุติ (Role Play). (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2551). นวัตกรรมตามแนวคิดแบบ Back ward Design. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา แก้วพันช่วง (2550). การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมภาษา เพื่อการสื่อสาร. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร , กรุงเทพมหานคร
- Brown, H. D. (2007). Principles of language learning and teaching NY: White Plains, : Pearson Longman
- Byrne, D. (1991). Teaching Oral English Harlow: Longman Group. Campbell, R., & Wales, R. (1970). The Study of Language Acquisition. New Horizons in Linguistics, 242-260

- Eckard and Mary Kearny. (1981). **Language in Education: Theory and practice 38 Teaching conversation Skill in ESL.** Washington DC By the Center for Applied Linguistics.
- Harmer J. (1984). **The practice of English language teaching.** London: Longman.
- Harmer J. (1992). **The practice of English language teaching.** London: Longman.
- Islam P. & Islam T. (2012). **Effectiveness of role play in enhancing the speaking skills of the learners in a large classroom.** An investigation of tertiary level students Stamford Journal of English, 7, 218-233. Retrieved from <https://doi.org/10.3329/sje.v7i0.14475>.
- Littlewood, W. (1981). **Communicative Language Teaching.**: Cambridge University Press.
- Revell, J. (1979). **Teaching techniques for communicative English.** Malaysia: Macmillan Press, Ltd.
- Shumin, Kang. (1997, September). **"Developing Adult EFL Students' Speaking Abilities,"** Forum. (Online). 35(3) : Page 8. Available : [/http://exchanges.state.gov/forum/vols/vol35/no.3/p8.htm](http://exchanges.state.gov/forum/vols/vol35/no.3/p8.htm).